

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЋА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2021. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2

I - ТЕСТ ПИТАЊА

1. У складу са МРС 2 билансирање залиха трговачке робе на датум биланса стања врши се по:
 - a) фер продајној вриједности
 - b) фер или набавној вриједности, у зависности од тога која је нижа
 - c) набавној или нето продајној вриједности, у зависности од тога која је нижа
 - d) тржишној или нето продајној вриједности, у зависности од тога која је нижа

2. Бруто добит компаније „Бета“ износи 100.000 КМ, трошкови материјала износе 150.000 КМ, обавезе према добављачима су се повећале за 50.000 КМ, а потраживања од купаца се смањила за 100.000 КМ. Колико износи готовина на крају периода, ако је на почетку износила 100.000 КМ?
 - a) 350.000 КМ
 - b) 300.000 КМ
 - c) 200.000 КМ
 - d) 150.000 КМ

3. Коефицијент обрта залиха материјала се рачуна као:
 - a) плаћање добављачима/продаја купцима
 - b) набављене залихе материјала/нето продаја
 - c) набавна вриједност утрошеног материјала/просјечне залихе материјала
 - d) просјечне залихе материјала/набавна вриједност утрошеног материјала

4. Према МРС 16, набавна вриједност/цијена коштања некретнина, постројења и опреме обухвата:
 - a) фактурну цијену, укључујући увозне таксе и порезе по основу промета који се не могу рефундирати, након одузимања трговачких попушта и рабата.
 - b) све трошкове који се могу директно приписати довођењу средства на локацију и у стање које је неопходно да би средство могло функционисати, на начин на који то очекује менаџмент.
 - c) иницијалну процјену трошкова демонтаже, уклањања средства и обнове подручја на којем је средство лоцирано, што је обавеза која се у ентитету намеће било када се средство набави или као посљедица коришћења средства у току одређеног периода за све друге сврхе осим за производњу залиха у том периоду.
 - d) ништа од наведеног

- 5. Начело сталности ентитета значи да:**
- a) биланс стања на почетку периода одговара билансу стању на крају претходног периода
 - b) ће ентитет наставити пословати у догледној будућности
 - c) ће ентитет наставити пословати у наредних 12 мјесеци
 - d) ентитет има намјеру да прекине своје пословање
- 6. Кориштењем обрачунске основе рачуноводства, извјештајни ентитет не припрема:**
- a) Извјештај о финансијској позицији на крају периода
 - b) Биланс успјеха
 - c) Извјештај о токовима готовине
 - d) Ништа од наведеног
- 7. МРС 41 – Пољопривреда се примјењује на рачуноводствено обухватање сљедећих ставки, када су повезане са пољопривредном дјелатношћу:**
- a) билошких средстава, осим вишегодишњих засада
 - b) нематеријална имовина која је повезана са пољопривредном дјелатношћу
 - c) пољопривредних производа у моменту убирања
 - d) земљиште повезано са пољопривредном дјелатношћу
- 8. Према МСФИ 10 – Консолидовани финансијски извјештаји, инвеститор контролише ентитет у који је инвестирао ако има:**
- a) моћ над ентитетом у који је инвестирао
 - b) изложеност, или права на варијабилне приносе по основу свог учешћа у ентитету у који је инвестирао
 - c) способност да користи своју моћ над ентитетом у који је инвестирао како би утицао на износ приноса за инвеститора
 - d) Све горе наведено
- 9. Према МРС 8, извјештајни ентитет мијења рачуноводствену политику само ако:**
- a) је та промјена прописана неким МСФИ
 - b) та промјена доводи до тога да финансијски извјештаји пружају поуздане и релевантније информације о ефектима трансакција, других догађаја или околности на финансијску позицију, финансијске перформансе или токове готовине ентитета
 - c) је та промјена релевантна за потребе доношења економских одлука од стране корисника финансијских извјештаја
 - d) Ништа од горе наведеног
- 10. Према МСФИ 16, основна карактеристика финансијског лизинга:**
- a) да се преносе суштински сви ризици и користи који су повезани са власништвом над имовином која је предмет лизинга
 - b) да је вриједност средства већа од минималних плаћања лизинга
 - c) да је давалац лизинга банка
 - d) Ништа од горе наведеног

11. Према Оквиру МСФИ кад се као основица за мјерење финансијских извјештаја користи текући трошак средства се евидентирају:

- a) у новчаним износима или еквивалентима новца или по фер вриједности накнаде која је дана за њихово прибављање у тренутку стицања
- b) у износима новца или новчаног еквивалента, које би требало платити ако би исто или еквивалентно средство било прибављено у текућем периоду
- c) у износима новца или новчаног еквивалента који би се могао добити продајом средства у редовном поступку отуђења
- d) по садашњој дисконтованој вриједности будућих нето новчаних прилива за које се очекује да ће их одређена ставка остварити у нормалном току пословања

12. Међу наведеним ставкама, као текућа (краткотрајна) имовина у билансу стања требају се исказати:

- a) некретнине набављене ради даљње продаје
- b) аванси за транспортна средства
- c) резервни дијелови за сервисне услуге
- d) рачунарски програми (који нису дио хардваре-а)

13. За одређивање трошка залиха, МРС 2 допушта примјену:

- a) методе ФИФО
- b) методе ЛИФО
- c) методе просјечне пондерисане цијене
- d) специфичне идентификације трошка

14. Предузеће ради обрачун амортизације опреме за производњу по функционалној методи. Набавна вриједност постројења је 75.000 КМ, а његова вриједност која се може остварити продајом на крају вијека употребе процијењена је на 15.000 КМ. Постројење може произвести 120.000 комада производа. Ако је у текућој години произведено 24.000 комада производа, трошак амортизације износи:

- a) 1.500 КМ
- b) 2.400 КМ
- c) 7.500 КМ
- d) 12.000 КМ

15. Које од наведених тврдњи, везаних за државне потпоре, су тачне:

- a) државне потпоре повезане с добити друштва требају се признати као приход периода
- b) државне потпоре повезане с добити друштва требају се признати као одгођени приход
- c) државне потпоре повезане с имовином требају се признати као одгођени приход или одузимањем потпоре при израчунавању књиговодственог износа те имовине
- d) државне потпоре повезане с имовином требају се признати као повећање нереализованог капитала друштва

16. Које се од сљедећих позиција приказују у билансу успјеха (добити и губитку) састављеном према методи врсте расхода:

- a) трошкови продатих производа
- b) трошкови амортизације
- c) трошкови сировина и материјала
- d) трошкови управе и администрације

17. Које су од сљедећих тврдњи тачне:

- a) реализована нето добит текуће године исказана у билансу успјеха (рачуну добити и губитка) акумулира се у оквиру задржане (нераспоређене) добити у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају периода)
- b) нереализована добит исказана као остала свеобухватна добит у билансу успјеха акумулира се у оквиру задржане (нераспоређене) добити у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају периода)
- c) реализована нето добит текуће године исказана у билансу успјеха (рачуну добити и губитка) исказује се и као ревалоризациона резерва у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају периода)
- d) нереализована добит исказана као остала свеобухватна добит у билансу успјеха исказује се и као ревалоризациона резерва у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају периода)

18. Примјери новчаних (готовинских) токова од инвестиционих активности су:

- a) новчани примици од издавања акција и других власничких инструмената
- b) новчани примици с основе продаје акција (или удјела) других субјеката
- c) новчане исплате дивиденди (или удјела) власницима друштва
- d) новчане исплате за стицање власничких или дужничких инструмената других субјеката

19. Друштво «ХУ» а.д. је у 2020. години донијело одлуку о распореду добити из 2019. године у износу од 175.000 КМ према којој се 20% распоређује у законске резерве, 40% за дивиденду акционарима, док се преосталих 40% задржава као нераспоређена добит. На основу ове одлуке, укупни капитал друштва (исказан у извјештају о пројенама на капиталу на дан 31.12.2020. годину) се:

- a) повећао за 105.000 КМ
- b) повећао за 70.000 КМ
- c) смањио за 70.000 КМ
- d) смањио за 105.000 КМ

20. Према МСФИ 16, у садашњу вриједност обавезе по основу најма могу се укључити:

- a) фиксни износи плаћања умањени за примљене потицаје за најам
- b) дио варијабилних износа плаћања (која зависе од појединих индекса или су повезана с изведбом поједине имовине)
- c) почетни директни трошкови најма (трошкови накнада за проналажење имовине, провизије агентима, те разне правне пристојбе)
- d) цијена извршења могућности куповине (ако је извјесно да ће најмопримац искористити ту могућност)

ЗАДАЦИ:

Задатак број 1

Производно предузеће „СИГМА“ је у току фебруара 2021. године евидентирало слједеће промјене на залихама материјала "X" који се користи као основни материјал у производњи залиха учинака:

01.02. Почетно стање	2.000 кг по 12,00 КМ/кг
05.02. Набавка	2.000 кг по 14,00 КМ/кг
10.02. Издатница	2.000 кг
15.02. Набавка	800 кг по 15,00 КМ/кг
20.02. Издатница	800 кг
25.02. Набавка	2.000 кг по 16,00 КМ/кг
28.02. Издатница	800 кг

Предузеће залихе материјала прати по стварним набавним цијенама.

- а) израчунати вриједност залиха материјала на крају фебруара 2021. године ако се набавна вриједност утрошених залиха рачуна помоћу методе пондерисане просјечне цијене, а залихе се прате према периодичном (дисконтинуираном) систему **(5 бодова)**
- б) израчунати вриједност залиха материјала на крају фебруара 2021. године ако се набавна вриједност утрошених залиха рачуна помоћу ФИФО методе, а залихе се прате према сталном (континуираном) систему **(5 бодова)**

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 2

Друштво „Алфа д.о.о.“ на почетку 2020. године (01.01.2020.) имало је на жиро (транзакционом) рачуну средства у износу од 214.000 КМ, док је стање у благајној било 9.500 КМ.

На основу наредних пословних промјена **израдите Извјештај о новчаним токовима по директној методи:**

1. Купљене су залихе материјала и примљен је рачун добављача на 46.800 КМ (вриједност испоруке 40.000 плус 6.800 КМ ПДВ-а. Материјал је ускладиштен.
2. Са залиха је издато у употребу материјала у вриједности од 20.000 КМ.
3. Дио обавезе према добављачу материјала у износу од 30.000 КМ подмирен је исплатом са жиро рачуна.
4. Обрачунате су и исплаћене бруто плате, као порез и доприноси на плате у укупној своти од 135.176 КМ, од чега се на запослене у производњи односи свота од 101.382 КМ а на запослене у администрацији свота од 33.794 КМ.

5. На основу продаје производа испостављене су фактуре купцима на укупан износ од 468.000 КМ. (вриједност испорука 400.000 КМ плус 68.000 КМ ПДВ-а). Трошкови продатих производа износе укупно 300.000 КМ.
6. Током обрачуноског периода од купаца су путем жиро рачуна наплаћена потраживања у износу од 351.000 КМ.
7. На основу одлуке скупштине, власницима предузећа „Алфа“ је са жиро рачуна исплаћен износ од 140.000 КМ, на име удјела у добити за протеклу годину.
8. Због куповине нових постројења предузеће је с банком склопило уговор о дугорочном кредиту, те је банка на жиро рачун предузећа уплатила своту од 200.000 КМ уплаћен.
9. Купљене су нове машине, за које је од добављача примљена фактура у износу од 526.500 КМ (вриједност испоруке 450.000 КМ плус 76.500 КМ ПДВ-а).
10. Добављачу сталних средстава је измирена фактура исплатом са жиро рачуна износа од 526.500 КМ.
11. Обрачуната је амортизација опреме за обрачуноски период у укупном износу од 110.500 КМ.
12. Продате су старе машине из производног погона, те је купцу испостављена фактура на износ од 240.000 КМ + 40.800 КМ ПДВ-а (књиговодствена вриједност машина износи 200.000 КМ).
13. Купац машина је платио фактуру уплатом износа од 280.800 КМ на жиро рачун друштва „Алфа д.о.о.“.
14. Извршено је (и регистровано на суду) повећање основног капитала предузећа, од стране власника удјела, уплатом на жиро рачун износа од 60.000 КМ.
15. Током обрачуноског периода примљене су фактуре за утрошену електричну енергију на укупну своту 42.120 КМ (36.000 КМ плус 6.120 КМ ПДВ-а). Све фактуре су измирене средствима са жиро рачуна.
16. Измирена је прва рата дугорочног кредита банци у износу од 24.000 КМ, од чега се 20.400 КМ односи на главницу, а 3.600 КМ на камату.
17. Остварен је приход на основу продаје удјела од 20% у придруженом предузећу „Бета“, те је по овом основу путем жиро рачуна наплаћен износ од 70.000 КМ.
18. По мјесечним ПДВ пријавама плаћене су обавезе за ПДВ у укупном износу од 74.000 КМ.
19. Са жиро рачуна је исплаћено:
 - 16.000 КМ по основи поврата новца купцима за приложене рекламације,
 - 4.000 КМ по основу новчаних казни за привредне преступе, те
 - 10.000 КМ на име чланарина коморама, прописаних накнада и других накнада.

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 3:

Друштво «АХ» је на дан 30.12.2020. (и 31.12.2019.) године контима имовине и извора имовине имало сљедећа стања:

Назив конта	(у КМ)	
	30.12.2020.	31.12.2019.
Опрема (брutto књиговодствена вриједност)	840.000	800.000
Исправка вриједности опреме	550.000	500.000
Залихе робе (малопродајна вриједност)	46.800	70.200
Укалкулисана разлика у цијени	8.000	10.000
Укалкулисани ПДВ	6.800	10.200
Трансакциони рачуни	60.000	50.000
Потраживања од купаца	140.000	116.000
Исправка вриједности потраживања од купаца	10.000	24.000
Потраживања за улазни ПДВ	6.000	0
Основни капитал	174.000	174.000
Нераспоређена добит ранијих година	74.000	64.000
Нераспоређена добит текуће године	0	36.000
Дугорочна резервисања	30.000	40.000
Краткорочни кредити	34.000	28.000
Обавезе према добављачима	94.000	100.000
Обавезе за бруто плате	0	30.000
Обавезе за порез на добит	0	4.000
Обавезе за ПДВ	14.000	16.000

На групама конта промета у периоду од 1.1. до 30.12. 2020. године исказане су сљедеће вриједности:

Група конта	Износ (КМ)
Пословни приходи	1.000.000
Остали приходи	50.000
Пословни расходи	900.000
Финансијски расходи	4.000
Остали расходи	48.000

Под датумом 31.12. 2020. евидентирани су сљедеће пословне промјене:

- 1) Обрачуната је амортизација у износу од 10.000 КМ.
- 2) Обрачунате су бруто плате запослених у износу од 30.000 КМ
- 3) Извршено је вриједносно усклађивање потраживања од купаца у износу од 14.000 КМ
- 4) Укинуте су неискоришћене обавезе по основу резервисања у гарантним роковима у износу од 16.000 КМ.
- 5) Салдиран је ПДВ за децембар 2020. године.

Од Вас се тражи сљедеће:

- а) Евидентирајте пословне промјене 1) до 5)**
бодова)

(5

b) Израчунајте добит или губитак прије пореза, порез на добит (стопа пореза на добит је 10%) и нето добит или губитак за 2020. годину.
(3 бода)

с) Саставите Биланс стања – Извјештај о финансијском положају на дан 31.12.2020. године (с успоредним подацима на дан 31.12.2019.)
(12 бодова)

За позиције АКТИВЕ за текућу годину прикажите износе у одвојеним колонама („брutto“, исправка вриједности“ и „НЕТО“), а за претходну годину само у колони „НЕТО“.

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 4:

Друштво «БУ» је у билансу успјеха за период од 1.1. до 31.12. 2020. исказало добит прије опорезивања од непрекинутог пословања у износу од 100.000 КМ. Друштво није исказало приходе и расходе од прекинутог пословања.

У оквиру прихода и расхода од непрекинутог пословања исказани су и:

- приходи од дивиденди	17.000 КМ
- трошкови амортизације	50.000 КМ
- трошкови репрезентације	10.000 КМ

Приходи од дивиденди признати су по основи наплаћене дивиденде од резидента и не улазе у пореску основицу.

Трошкови амортизације обрачунати по прописаним пореским стопама износе 70.000 КМ.

За пореске сврхе признаје се 30% трошка репрезентације признатог у билансу успјеха.

Стопа пореза на добит је 10%.

На дан 1.1. 2020. салдо на конту „Одгођене пореске обавезе“ износи 4.000 КМ.

Од Вас се тражи да израчунате:

а) износ текућег пореза и укупне пореске расходе (расход за порез) за 2020. годину
(6 бодова)

б) износ нето добити или губитка за период 1.1. – 31.12. 2020. (2 бода)

с) салдо на конту „Одгођене поресне обавезе“ на дан 31.12. 2020. године (2 бода)

РЈЕШЕЊЕ: